

LANDDISTRIKTSUDVALGET

INDHOLD

Forord	3
Baggrund.....	4
Sagsgangen i Randers Kommune.....	4
Eksempler på større og tværgående sager	4
Randers Kommunes styringsmodel (Randersmodellen)	6
Den økonomiske politik	7
Det økonomiske årshjul.....	7
Indkøbspolitikken.....	8
Personaleområdet i Randers Kommune.....	8
Landdistriktsudvalget	10
Typiske sagsområder/sagstyper på udvalg	10
Politikker/Strategier.....	11
Store Projekter/planer.....	12
Bilag	15

FORORD

KÆRE MEDLEM AF LANDDISTRIKTSUDVALGET

Tillykke med valget og velkommen som medlemmer i landdistriktssudvalget. Som byrådsmedlemmer har I påtaget jer et vigtigt hverv. Store dele af jeres arbejde som byrådsmedlemmer vil finde sted i jeres udvalg, hvor I får mulighed for at fordybe jer i sager fra konkrete fagområder.

Denne pjece er udarbejdet for at give jer et indledende overblik over det fagområde, udvalget arbejder med. Pjecen er et supplement til det øvrige introduktionsprogram, som I skal igennem i løbet af det første år. Pjecen skal ses som et øjebliksbillede fra forvaltningen på vigtige sager og organisatoriske forhold, det er relevant at kende til fra starten. I takt med at arbejdet går i gang, vil I blive meget klogere på detaljer og nuancer inden for de respektive sagsområder, ligesom der også bliver truffet nye beslutninger i udvalg og byråd.

Pjecen er bygget op med en indledende fælles del, der er ens på tværs af alle udvalg. Den fælles del er efterfulgt af en fagspecifik del for jeres udvalg, der vil se forskellig ud fra udvalg til udvalg.

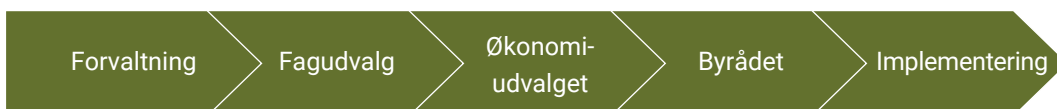
Jeg ser frem til samarbejdet med jer alle.

Med venlig hilsen
Jesper Kaas Schmidt

BAGGRUND

SAGSGANGEN I RANDERS KOMMUNE

Byrådet er kommunens øverste myndighed og har det overordnede ansvar for kommunens virksomhed. Byrådet bliver på dets møder forelagt sager, der vedrører kommunens anliggender. De fleste sager har været igennem en proces med flere led inden, de forelægges byrådet.

Forvaltningen udarbejder sager til politisk behandling. Forvaltningen har til opgave at indstille det til politisk beslutning. De fleste sager starter deres politiske behandling i udvalgene. Udvalgene beskæftiger sig med afgrænsede fagområder og kan i flere sager træffe beslutning alene i udvalget. Hvilke beslutninger, der kan træffes i henholdsvis byråd og udvalg, er beskrevet i kommunens kompetenceplan.

Såfremt beslutningen ikke alene kan træffes i udvalget, går sagen videre til behandling i økonomiudvalget med udvalgets indstilling vedlagt. Efter økonomiudvalgets behandling behandles og afsluttet sagen endeligt i byrådet. Byrådets beslutning gennemføres herefter af forvaltningen.

Arbejdsdelingen mellem byrådet, udvalgene og forvaltningen er fastlagt i en delegerings- og kompetencefordelingsplan (kaldet kompetenceplanen).

De formelle regler for sagsgange samt byrådsmedlemmernes rettigheder og pligter er endvidere beskrevet nærmere i 'Håndbog for byrådsmedlemmer'.

Husk din
håndbog

EKSEMPLER PÅ STØRRE OG TVÆRGÅENDE SAGER

Nogle sager og processer kan have en strategisk tyngde eller en tværgående karakter, der gør, at det er relevant for det samlede byråd at have en nærgående indsigt i sagerne. Nedenstående sager er eksempler på sådanne større og eventuelt tværgående sager.

Fremtidens Randers

Fremtidens Randers er et forandringsprojekt, der blev igangsat af byrådet i forbindelse med budgettet for 2024-27. Fremtidens Randers beskriver styrker, svagheder, problemstillinger og tendenser, der vurderes nødvendige at finde løsninger på for at styrke Fremtidens Randers Kommune. Projektet kulminerede foreløbigt med Hvidbogen, der blev præsenteret i foråret 2025. Præsentationen blev efterfulgt af en lang række borgerinddragende aktiviteter over hele kommunen.

Det afgående byråd har behandlet et oplæg til en strategisk plan for det videre arbejde. Det nye byråd vil få oplægget gennemgået sammen med det afgående byråds anbefalinger i forbindelse med opstarten af den nye valgperiode. Med afsæt heri forventes der herefter udarbejdet et revideret oplæg med henblik på, at byrådet kan træffe beslutning om, hvorledes det videre arbejde med Fremtidens Randers Kommune skal gribes an.

Fremtidens Randers blev i 2025 præsenteret og drøftet ved en lang række arrangementer over hele kommunen.

Klimaplanen

Randers Kommunes Klimaplan blev godkendt af byrådet i 2022 og har som målsætning, at kommunen som geografi skal have nedsat CO₂-udslippet med 70 % i 2030 og 100 % i 2050. Indsatsen er forankret i Parisaftalens målsætning og udføres i samarbejde og dialog med det landsdækkende DK2020-projekt. Klimaplanens indsatser går på en bred vifte af indsatser, der både dækker over natur og landbrug, persontransport, energi, erhvervslivet, bæredygtig levevis og kommunen som koncern. Projektets bredde og omfang indebærer derfor, at hovedparten af kommunens udvalg har deres egne indsatser, der hver især bidrager til den fælles målsætning. Klimaplanen skal behandles af det nye byråd i 2026.

ESG-paneldebat under Randers Festuge, hvor klima er en integreret del af programmet. Lokale virksomheder drøfter, hvordan klima, beskæftigelse og partnerskaber kan blive drivkraft for udvikling og samarbejde.

Flodbyen

Flodbyen er kommunens største byudviklingsprojekt over de næste årtier. Grundet projektets omfang er det relevant for alle byrådsmedlemmer at have et godt kendskab til Flodbyen. Projektets formål er at transformere de nuværende havnearealer i takt med havnens udflytning, at klimatilpasse store dele af Randers by mod oversvømmelser fra stormflod og skybrud, at skabe en ny broforbindelse som aflastning af Randersbro, og at give plads til mere natur tæt på midtbyen og etablere moderne boliger til blandede målgrupper. Visionen for Flodbyen er at bygge videre på Randers historiske relation til Gudenåen og skabe en ny bystruktur, hvor vandet og naturen er det centrale samlingspunkt.

Flodbyen får en unik placering på de gamle havnearealer med vand til alle sider.

RANDERS KOMMUNES STYRINGSMODEL (RANDERSMODELLEN)

Randers Kommunes styringsmodel er byrådets redskab til en effektiv styring af en organisation med et budget på omkring 9 mia. kr. og 7.668 ansatte eksklusive de timelønnede. Styringsmodellen er en decentraliseringsmodel, som bygger på principper og værdier som økonomisk decentralisering, brugerorientering og borgerinvolvering samt ledernes mulighed for at arbejde med faglighed, kvalitet og helhed tæt på borgerne. Det er byrådet, der afgør, hvordan vægtningen mellem centrale beslutninger og decentral ledelse defineres. Styringsmodellen fremlægges til godkendelse i begyndelsen af den nye byrådsperiode. På baggrund af en evaluering gennemført i 2025 og det afgående byråds anbefalinger forventes der i den forbindelse foreslået nogle ændringer til den eksisterende styringsmodel.

I tilknytning til udformningen af styringsmodellen vil byrådet skulle tage stilling til fastlæggelsen af en ny fælles vision for Randers Kommune. I forlængelse heraf skal der endvidere træffes beslutning om, hvilke politikker og tværgående strategier byrådet

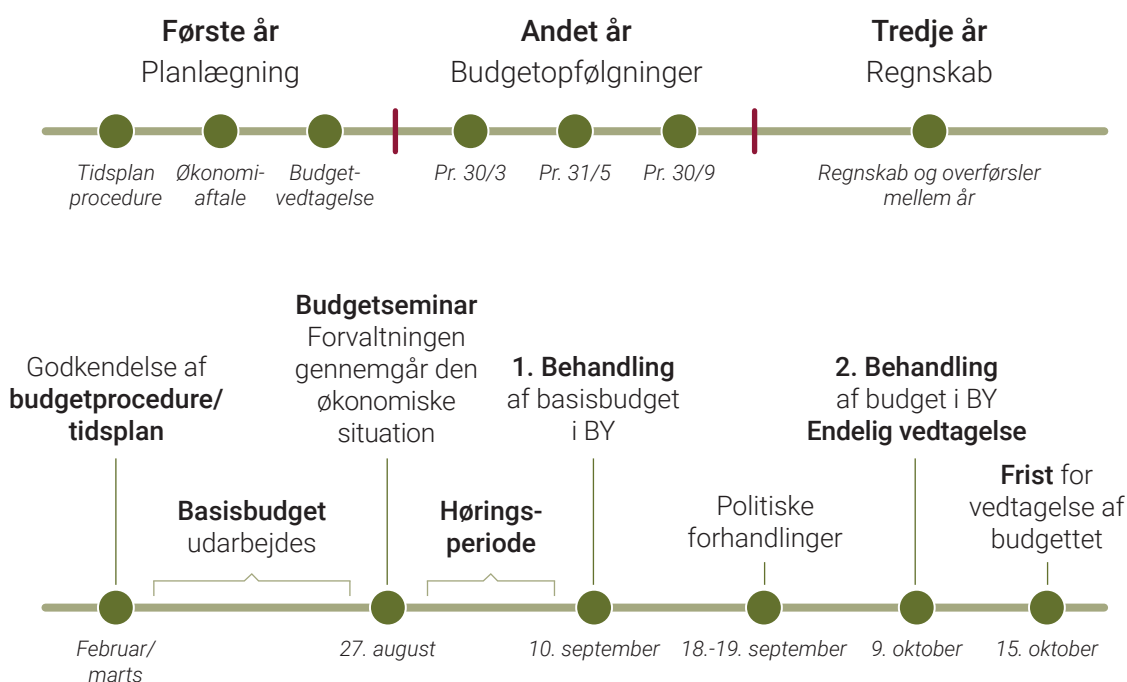
ønsker udarbejdet som grundlag for det videre arbejde med visionen. Afhængigt af byrå-
dets ønsker kan denne proces have en meget tæt kobling til det førnævnte arbejde med
Fremtidens Randers Kommune.

DEN ØKONOMISKE POLITIK

Kommunens økonomiske politik vedtages af byrådet. Politikken evalueres og (gen)ved-
tages ved starten af en ny byrådsperiode. Den overordnede ramme for politikken er den
vision, som fastsættes af byrådet – som hidtil har prioriteret ønsket om et solidt funda-
ment for sikker drift og udvikling, både fagligt og økonomisk. Den økonomiske politik
angiver både de overordnede styringsmål samt de supplerede styringsmål for den samle-
de økonomi. Dertil kommer fastlæggelse af bevillingsniveauet samt principperne for den
økonomiske decentralisering, herunder enhedernes muligheder for at overføre overskud
og underskud til det følgende budgetår. Endelig er kommunens finansielle strategi en del
af den økonomiske politik. Strategien fastlægger rammerne for den finansielle styring af
kommunens gæld og likvide midler (herunder investeringer i værdipapirer).

DET ØKONOMISKE ÅRSHJUL

Det økonomiske årshjul beskriver tidsplanen for arbejdet med budget og regnskab. Budget-
lægningen skydes for alvor i gang i juni måned med indgåelsen af økonomiaftalen mellem
KL og regeringen. Denne aftale fastlægger de overordnede rammer for kommunernes
økonomi under ét i det kommende budgetår. Budgettet for Randers Kommune godkendes
af byrådet i oktober. I løbet af året foretages der 3 budgetopfølgninger samt skøn over for-

ventet regnskab, som fremlægges til politisk godkendelse. Som afslutning på året udarbejdes der et regnskab inkl. en opgørelse over overførsler til det følgende år, som fremlægges til godkendelse i april måned året efter.

INDKØBSPOLITIKKEN

Randers Kommune køber årligt varer og tjenesteydelser for 2 mia. kr. Et indkøb i den størrelsesorden forpligter. Indkøbspolitikken besluttet i byrådet og fastlægger de overordnede rammer for indkøb i Randers Kommune. Den gældende indkøbspolitik indebærer en prioritering af, at forbruget skal være ansvarligt og bidrage til den bæredygtige omstilling i samfundet. Samtidig skal indkøbspolitikken sikre, at skatteborgernes penge bruges fornuftigt, og at beslutninger træffes ud fra sunde, økonomiske principper og rettidig omhu, så der kan frigøres økonomiske gevinster, der kan bruges på kommunens kerneydelser.

PERSONALEOMRÅDET I RANDERS KOMMUNE

Introduktion

Indenfor personaleområdet er der et løbende samarbejde mellem det politiske og det forvaltningsmæssige niveau. Økonomiudvalget er øverste personaleudvalg og afholder to møder om året med Randers Kommunes hovedudvalg, som består af tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter samt direktion. MED-udvalg i hele kommunen afgiver ligeledes kommentarer til det årlige budgetforslag. Ved hver ny byrådsperiode modtager byrådet en redegørelse for personaleområdet, som beskriver relevante data inden for medarbejderressourcer, rekruttering og arbejdsmiljø.

Personale- og ledelsespolitik

Indenfor personaleområdet er der politikker, organisering samt retningslinjer, som er med til at rammesætte samarbejdet omkring kerneopgaven. Personale- og ledelsespolitikken er den overordnede ramme, som beskriver, hvordan Randers Kommune ønsker at være en attraktiv arbejdsplads. Politikken udarbejdes af ledelsen sammen med medarbejderne og vedtages politisk. Det handler om at have en professionel rekruttering, så alle ansøgere bliver behandlet godt, og rette person besætter stillingen. Tage ansvar for uddannelse af fremtidens medarbejdere ved at ansætte elever, studerende og introducere nye generationer for vores fag.

Når vi ansætter nye medarbejdere i stillinger, skal der være en dybdegående introduktion, så de bliver en aktiv del af opgaven og fællesskabet. Vi er optaget af at være en fleksibel arbejdsplads så, vi tilgodeser medarbejdernes ønsker, så vidt det er muligt i forhold til driften. Vi vil gerne være en arbejdsplads, hvor der er plads til alle. Vi har fokus på strategisk og systematisk kompetenceudvikling, så medarbejdergruppens samlede kompetencefelt sikrer, at opgaverne bliver løst med den størst mulige kvalitet. Vi ønsker, at samarbejdet folder sig ud i det daglige mellem leder og medarbejdere. Vi har en MED-organisation, hvis fornemste opgave er at udvikle samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere for at understøtte løsning af kerneopgaven.

Strategi for arbejdsmiljø

Inden for personaleområdet rammesætter 'Strategi for arbejdsmiljø' hvilke konkrete mål alle arbejdspladser skal arbejde med i deres lokale samarbejde. Første mål handler om en arbejdsplads med høj trivsel og fremmøde. For at understøtte dette mål besvarer alle medarbejdere en trivselsmåling hvert 3. år, hvor der arbejdes med konkrete handleplaner og initiativer. Sygefraværet og fremmøde følges tæt gennem data, og der er fælles rammer for samtaler mellem leder og medarbejdere. Andet mål handler om en tryk og stærk sikkerhedskultur, hvor der er et godt samarbejde med arbejdstilsynet, regler for håndtering af kemi og registrering af arbejdsulykker. Det tredje mål handler om et psykisk sundt og attraktivt arbejdsmiljø, hvor blandt andet belastende borgerkontakter imødekommes og forebygges. Her er 'Godt i Gang' et konkret sundhedstilbud til de ansatte, hvor der både er mulighed for individuelle samtaler, workshops på arbejdspladsen og håndtering af hændelser.

Organisering i MED- og arbejdsmiljø

Arbejdsmiljøet er organiseret i en enstrengt MED- og arbejdsmiljøorganisering forankret i den lokale MED-aftale for kommunen. På alle relevante ledelsesniveauer er der et MED-udvalg, hvor tillids- og medarbejderrepræsentanter (TR), Arbejdsmiljørepræsentanter (AMR) og ledelse mødes for at drøfte arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold på arbejdspladsen. Hver arbejdsplads har en arbejdsmiljøgruppe, jf. arbejdsmiljøloven, som består af AMR og ledelse, hvor der arbejdes med konkrete udfordringer i det lokale arbejdsmiljø. MED-systemet har udarbejdet retningslinjer for sygefravær, stress, chikane mv., som alle arbejdspladser drøfter og efterlever i et forebyggelsesperspektiv. Det øverste MED-niveau består af Hovedudvalget, som har kommunaldirektøren som formand. I dette udvalg mødes direktionen med fælles TR og udvalgte AMR 6 gange om året og drøfter rammerne for arbejdsmiljøet i Randers Kommune. Der er valg til MED og arbejdsmiljø hvert 2 år, og der sikres en kontinuerlig kompetenceudvikling af alle funktioner.

LANDDISTRIKTSUDVALGET

TYPISKE SAGSOMRÅDER/SAGSTYPER PÅ UDVALG

Landdistriktsudvalget præsenteres for flere forskellige typer sager. Her beskrives de mest typiske sager.

LAG

LAG er forkortelsen for Lokal Aktions Gruppe.

Lokale aktionsgrupper (LAGer) er lokalt forankrede foreninger, som skaber udvikling og innovation i lokalsamfundene ved blandt andet at tildele tilskudsmidler til relevante projekter.

LAG Randers-Favrskov dækker både Randers og Favrskov Kommune.

Visionen for LAG Randers-Favrskov er at støtte og udvikle tiltag, der forbedrer mulighederne for erhvervsliv og attraktive levevilkår i området. Vi vil støtte aktiviteter, der kan være med til at bevare og udvikle vores landdistriktsområder til gavn for erhvervslivet, lokalbefolkningen og turisterne. Vi vil desuden arbejde for at skabe nye arbejdspladser, nye servicefaciliteter og attraktive bosætningsområder i landdistrikterne. Der vil være fokus på at tiltrække og fastholde unge og børnefamilier.

Ansøgninger til LAG skal have en samlet sum på mindst 100.000 kr., og der skal mindst søges om 50.000 kr. Man kan maksimalt søge om LAG tilskud på 50% af summen, men i LAG Randers-Favrskov er der mulighed for yderligere at søge om supplerende kommunale midler til foreningsprojekter.

Landdistriktsudvalget vil blive præsenteret for sager, hvor I skal beslutte, om I vil give LAG-midler til de projekter, forvaltningen indstiller.

Godkendelse af programmer til områdefornyelser

De foregående landdistriktsudvalg har besluttet hvilke områdefornyelser, der skal igangsættes i denne udvalgsperiode. Derfor vil landdistriktsudvalget i denne udvalgsperiode blive præsenteret for flere sager om programmer for områdefornyelser. Programmer for områdefornyelser er konkret det, der bliver lavet for at beslutte hvordan en områdefornyelse i praksis skal udmøntes.

Landsbypuljen

Landsbypuljen er en pulje, som landdistriktsudvalget hvert år udmønter til forskellige projekter, initiativer og tiltag i landdistrikterne. Pengene udmøntes på baggrund af ansøgningsrunder, hvor bl.a. foreninger og forsamlingshuse kan søge om midler til almennyttige projekter og initiativer. Årligt er der to ansøgningsrunder, en i foråret og en i efteråret. Forvaltningen udarbejder et forslag til, hvilke ansøgninger der skal have penge, dette sker på baggrund af et vurderingsskema, som landdistriktsudvalget har godkendt.

Et eksempel på projekter, der har fået penge, er arkitekttegninger til et nyt aktivitetshus i Værum, renovering af forsamlingshuset i Borup og børnekultur på tur.

Kondemneringssager

Ved kondemneringssager får forvaltningen først en henvendelse om dårlige boligforhold, hovedsageligt grundet skimmelsvamp. Herefter laver forvaltningen en første besigtigelse, som danner grundlag for vurderingen af om der skal indhentes en ekstern vurdering. Såfremt den eksterne vurdering anbefaler kondemnering, vil sagen blive fremlagt for landdistriktsudvalget. Udvalgets rolle er altså at træffe endelig afgørelse om kondemnering. Kondemnering sker fordi boligen vurderes at være sundhedsskadelig at bo og opholde sig i.

Når en bolig er kondemneret, skal ejer indsende en handleplan, og når denne plan er godkendt af forvaltningen, skal ejer istandsætte boligen. Hvis boligen istandsættes efter den godkendte handleplan, ophæves kondemneringen af forvaltningen.

Der er udgifter forbundet med kondemnering for kommunen, fordi kommunen skal betale udgifter forbundet med lejers flytning samt tilskud til dækning af den nye husleje – idet denne ofte vil være højere.

POLITIKKER/STRATEGIER

- Landdistriktspolitikken

Landdistriktspolitikken sætter de overordnede rammer for, hvilken retning Randers Kommune og borgerne lokalt ønsker, at landsbyerne og lokalområderne skal bevæge sig i. Det skal være attraktivt at bo, leve og arbejde i landdistrikterne i Randers Kommune. Vi har mange landsbyer i kommunen, og det er vigtigt, at der er fokus på deres forskellighed, særlige identiteter og unikke potentialer. Det betyder også, at der er stor forskel på, hvilke former for støtte og vejledning der er behov for i de enkelte landsbyer. Et gennemgående tema er imidlertid, at det er det lokale engagement og fællesskaberne der er drivkræfterne, og det er dette, der skal understøttes.

Politikken består af fire overordnede temaer (1) levedygtige landsbyer og lokalsamfund, (2) energi og bæredygtig udvikling, (3) bosætning og (4) samarbejde på tværs.

Levedygtige landsbyer og lokalsamfund skal forstås bredt, men knytter særligt an til civilsamfundet og de lokale fællesskaber. Landsbyer og lokalsamfund i Randers Kommune varierer meget i størrelse og udtryk, hvilket har betydning for de lokale udviklingsmuligheder. Drivkræfterne i landsbyerne er i vid udstrækning foreningslivet og ildsjælene, der får noget til at ske, og skaber rum, hvor fællesskaber kan blomstre. For at skabe lokalt ejerskab er det vigtigt, at retningen for landsbyernes udvikling sættes lokalt.

Energi og bæredygtig udvikling: Klima- og energikrisen sætter i stadigt højere grad et aftryk, der kan mærkes lokalt, hvor grønne og økonomisk såvel som socialt bæredygtige løsninger er blevet temaer, der fylder. Det fordrer kollektiv handling, som gør de lokale fællesskaber centrale i samspil med private og offentlige instanser.

Bosætning i landsbyer og lokalområder er et kerneområde, der dækker bredt og over flere indsatser. Det er centralt, at der er rammer på plads, som kan understøtte det gode liv i på landet. Flere ting kan have stor betydning i forhold til bosætning, og der er mange forskellige ønsker og hensyn at imødekomme. Derfor søger vi at favne bredt, samtidig med at indsatser målrettes strategisk. Det handler både om de mere bløde værdier såsom adgang til natur, og også de mere konkrete fysiske rammer, der har betydning for dem, der allerede bor der, såvel som potentielle tilflyttere.

Samarbejde på tværs: Sund og positiv udvikling af landsbyer og lokalområder er noget, der sker i stærke relationer og netværk. Det er en fælles opgave, der involverer både borgernes og kommunens engagement og vilje til at tænke på tværs af de enkelte instanser. Vidensdeling og dialog er nøgleordene.

STORE PROJEKTER/PLANER

Landdistriktsudvalget har hele byfornyelsesloven som deres område. Dermed er det i landdistriktsudvalget, at byfornyelsesplaner, herunder områdefornyelser behandles.

I dette afsnit beskrives de gennemførte og igangværende områdefornyelser. I alt har der været kommunale nettoudgifter til områdefornyelserne for 46 mio. kr. – dette tal inkluderer både de igangværende og den planlagte områdefornyelse, og er derfor forbundet med en lille usikkerhed.

Kort om områdefornyelser

Områdefornyelse er en planlægnings- og anlægsproces, hvor man forsøger at opgradere et helt kvarters ubebyggede arealer, skabe samlingssteder og forbedre områdets omdømme gennem en bred indsats, hvori der også kan indgå sociale og kulturelle tiltag. Den offentlige støtte gives typisk til at gennemføre en demokratisk proces med beboerne i området, samt til eventuelle anlægsinvesteringer som f.eks. parker, samlingssteder, legepladser og opholdsarealer for hele kvarterer.

Områdefornyelse kan støttes økonomisk af Indenrigs- og Boligministeriet. Støtten kan bruges til at forny gader og veje, torve og pladser og til at sætte sociale eller kulturelle aktiviteter i gang. Det er også muligt at få støtte til planlægning, udredning og organisering i forbindelse med omdannelse af ældre erhvervs- og havneområder. En forudsætning er, at interessenterne i området inddrages i planlægningen og gennemførelsen af indsatsen.

Gennemførte områdefornyelser

Der er gennemført områdefornyelser i Øster Tørslev, Gjerlev, Langå og Øster Bjerregrav og Over Fussing.

Øster Tørslev gennemførte en områdefornyelse i perioden fra 2011 til 2018. Projektet handlede om trafikforbedringer, forskønnelse af bymidten, etablering af et bytorv, et stiforløb langs åen, indretning af grønne aktivitetsområder, og nedrivning af forfaldne bygninger.

Gjerlev gennemførte områdefornyelsen i perioden fra 2019 til 2022. Områdefornyelsen havde tre fokusområder: udeområde ved aktivitetshuset – liv og leg i Gjerlev, infrastruktur og trafik samt natur og grønne oaser.

Langå gennemførte deres områdefornyelse i 2015 – 2020. Den overordnede målsætning handlede om at fremme Langås styrker som bosætningsby, ved at skabe bedre sammenhæng i byen, bedre adgang til naturen og mere liv i Bredgade.

Øster Bjerregrav og Over Fussing gennemførte en områdefornyelse i 2019 – 2021. Projektet omhandlede grønne lommer langs Bredgade, nye vejkryds i Over Fussing og Øster Bjerregrav, forskønnelse ved udeområderne omkring byernes institutioner, nye stiforbindelser mellem byerne og ud i landskabet samt forbedret vejforløb på strækningen mellem byerne.

Igangværende områdefornyelser

Der er igangværende områdefornyelser i Albæk, Mellerup, Havndal og Asferg.

Albæk startede deres områdefornyelse i 2021 og den forventes i 2025. I områdefornyelsen gennemføres 3 projekter, der tager afsæt i de lokale udfordringer, og de stedbundne potentialer i Albæk, med fokus på landsbyens kulturarv, fællesskab og nærheden til naturen og fjorden.

Mellerup startede områdefornyelsen i 2023 og den forventes færdig i 2028. I områdefornyelsen forventes tre projekter gennemført, Mellerup Fjordpark, Mellerup bystue og Legeplads samt trafikale forbedringer.

Havndal startede områdefornyelsen i 2024 og den forventes færdig i 2029. Formålet med områdefornyelserne er at igangsætte og understøtte lokal udvikling. Programmet er udarbejdet med fokus på, at forny nedslidte faciliteter, skabe øget trykthed, samt understøtte børns og unges sundhed og trivsel.

Asferg startede deres områdefornyelse i 2024 og den forventes færdig i 2029. Formålet er at skabe et attraktivt nærmiljø, gode fælles faciliteter og værne om de kvaliteter, der er særlige for Asferg. I områdefornyelsen gennemføres 3 større delprojekter, fra kryds til knudepunkt, Asfergs aktive landsby og Grønningen.

De Grønne treparter

Der blev i december 2024 indgået en rammeaftale mellem ministeriet for Grøn Trepert og KL, der betød, at kommunerne skulle udarbejde såkaldte omlægningsplaner som samlet skulle bidrage til på landsplan bliver taget 490.000 ha landbrugsjord ud af drift. Randers kommune indgår i tre lokale treparter. Randers kommune har været repræsenteret af to repræsentanter fra byrådet. Derudover har der været faglig input fra forvaltningen. Byrådet har i 2025 vedtaget en række principper for treparterne.

- at der tages de mest effektive kulstofrige arealer med i omlægningsplanerne.
- at der tages de mest effektive jorde med hensyn til kvælstof (pumpelag, lavretentionsområder) med i omlægningsplanerne.
- at de arealer med flest synergieffekter i forhold til kulstof, kvælstof, biodiversitet og grundvand tages med i omlægningsplanerne.

Lokal Trepert
Randers Fjord

Lokal Trepert
Hjarbæk Fjord

Lokal Trepert
Mariager Fjord

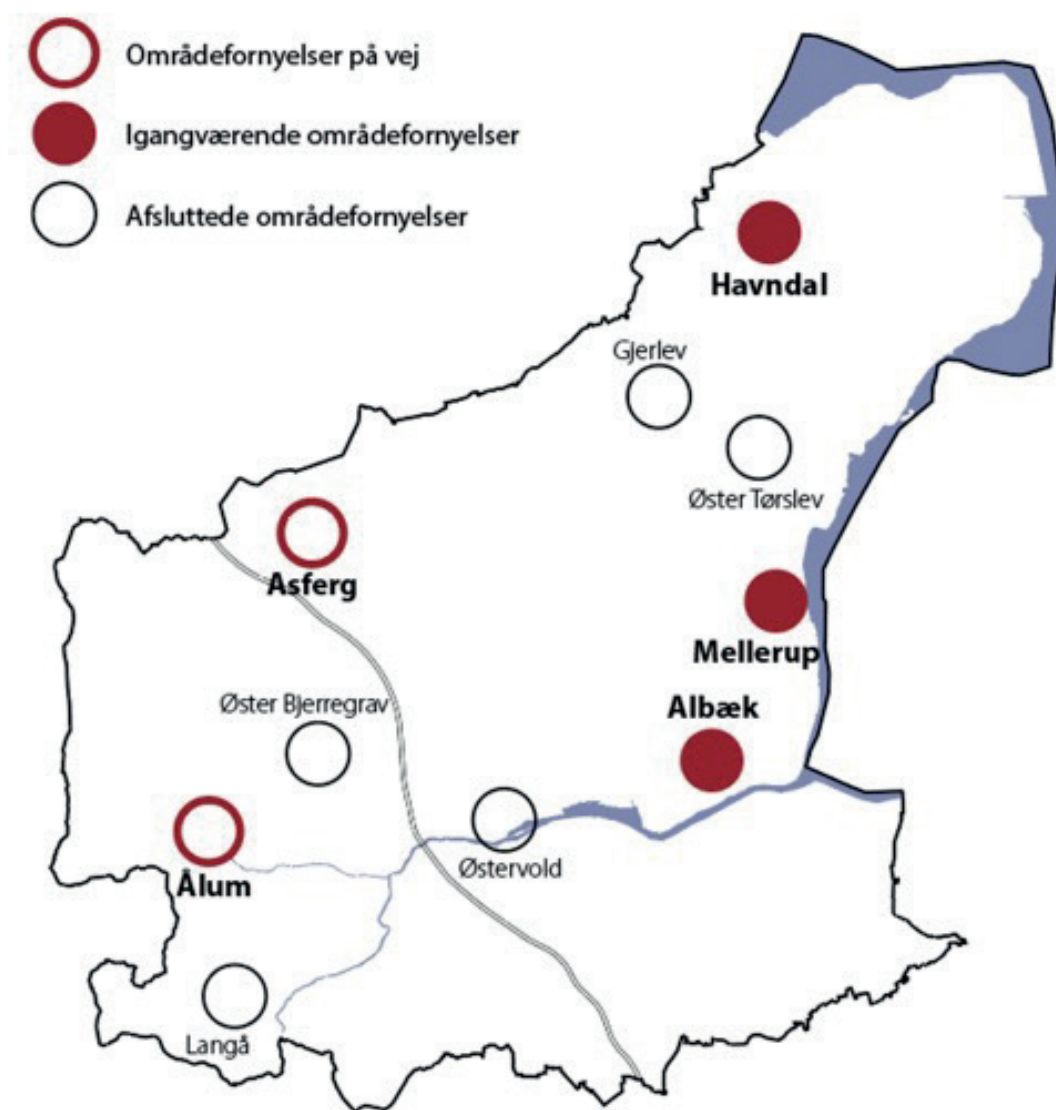
Med udgangspunkt i disse principper har byrådets medlemmer i treparterne arbejdet intensivt med at vedtage fælles rammer for omlægningsplanerne samt vedtage de endelige omlægningsplaner. Det er i ultimo 25 truffet i den kommende byrådsperiode, skal planerne gennemføres og forhandles på plads. Det kommer til at ske via dialog med de forskellige lodsejere, der har arealer, der indgår i omlægningsplanen, hvor der skal indgås frivillige aftaler mhp. realiseringen af omlægningsplanerne. Dette arbejde forventes at pågå i 2026 og 2027. De enkelte projekter vil også kræve den nødvendige godkendelse og myndighedsbehandling før de kan gennemføres endeligt.

Omlægningsplanerne er planer for hvor det er mest hensigtsmæssigt at der kan ske omlægning af landbrugsarealer til natur eller skov. Der er afsat 43. mia. kr. i Danmarks Grønne Arealfond til at udføre projekterne. For at omlægge landbrugsarealer kan der bruges en række virkemidler

- Lavbundsprojekter.
- Kvælstofvådområder.
- Skovrejsning.
- Permanent ekstensivering.
- Restaurering af ådale.
- Minivådområder.

Alle virkemidlerne bidrager til at realisere aftalens mål om, at der udtages 140.000 ha lavbundslande, altså jorde der primært ligger i ådalene. Der skal etableres 250.000 ha skov, hvoraf 100.000 ha skal være urørt. 20 % af Danmarks areal skal ifølge aftalen også være beskyttet natur.

BILAG

RANDERS